

MEERWEKENSISTEMEN IN DE VLAAMSE VARKENSHOUDERIJ

In het kader van het demoproject 'Wekensystemen: keuze in functie van rentabiliteit en arbeid' werd in het najaar van 2014 een online enquête georganiseerd bij de Vlaamse varkenshouders. Deze enquête wilde een beeld te krijgen van de toegepaste wekensystemen in Vlaanderen en de sterktes en zwaktes van de verschillende systemen in kaart brengen. – *Anneleen Bulens & Bert Driessen, KU Leuven, campus Geel & Jos Van Thielen, Thomas More en KU Leuven, campus Geel*

Elk systeem heeft voor- en nadelen. Het is belangrijk dat een varkenshouder een wekensysteem kiest dat het beste bij zijn bedrijf en uitbating past. Projectpartners van het demoproject zijn KU Leuven – Technologicampus Geel Thomas More, Proef- en Vormingsinstituut Limburg (PVL Bocholt), Vives, ABS en DGZ. Dit demonstratieproject wordt mede gefinancierd door de Europese Unie en het departement Landbouw en Visserij van de Vlaamse overheid. Zo'n 456 varkenshouders vulden de online enquête in. De varkenshouders kregen vragen over het wekensysteem dat zij momenteel toepassen, de tevredenheid daarover, de gemiddelde speen-

De meeste varkenshouders spenen hun biggen op een gemiddelde leeftijd van 3,5 weken of minder.

Het drie- en vierwekensysteem blijven de meest frequent toegepaste wekensystemen.

leeftijd in hun huidige systeem, hun mening over het meest rendabele en arbeidsefficiëntste wekensysteem en de voor- en nadelen van het wekensysteem dat ze toepassen.

Huidig toegepast wekensysteem en tevredenheid

Het drie- en vierwekensysteem blijven de meest frequent toegepaste wekensystemen. Zo'n 28% van de respondenten past het drieweekensysteem toe, 33% van de respondenten gebruikt het vierwekensysteem. Het vijfwekensysteem wordt door 16% van de respondenten toegepast en 15% past het weekstelsel toe. Het tweeweekensysteem wordt slechts door

een minderheid toegepast (5%). Ongeveer 3% van de respondenten past een ander managementsysteem toe. In het algemeen geeft ongeveer 98% van de varkenshouders aan tevreden tot zeer tevreden te zijn met het huidige toegepaste wekensysteem. Deze tevredenheid lijkt echter wel afhankelijk van het huidige toegepaste wekensysteem. Zowel voor het week- als tweeweekensysteem geeft zo'n 4% van de respondenten aan niet tevreden te zijn. Voor de overige wekensystemen geeft slechts 1,5% aan ontevreden te zijn. Wanneer we kijken naar het aantal jaren dat de varkenshouder het huidige wekensysteem toepast, geeft meer dan de helft van de respondenten aan dat dit minder dan 6 jaar is. Dit toont aan dat een groot deel van de bedrijven nog niet zo lang geleden omschakelde naar een ander wekensysteem.

Speenleeftijd

In het algemeen speent de meerderheid van de respondenten (65%) de biggen op

een gemiddelde leeftijd van 3,5 weken of minder. Zo'n 32% speent de biggen tussen 3,5 en 4 weken leeftijd. Slechts 3% hanteert een speenleeftijd van meer dan 4 weken. Wanneer we kijken naar de speenleeftijd in functie van het toegepaste wekensysteem, blijkt de speenleeftijd het laagst te liggen binnen het vier- en het tweeweekensysteem (21 dagen). De hoogste speenleeftijden vinden we binnen het week- en drieweekensysteem (25 dagen of later).

Visie op arbeidsefficiëntie en rentabiliteit

In de enquête werd bij de varkenshouders ook gepolst naar welk wekensysteem voor hen het meest rendabel en het meest arbeidsefficiënt is. Ongeveer 60% van de respondenten gaf een specifiek wekensysteem als antwoord. Zowel wat arbeidsefficiëntie (35,4%) als rendabiliteit (62%) betreft, denken de varkenshouders dat het vierwekensysteem het beste is. Het overige deel van de respondenten

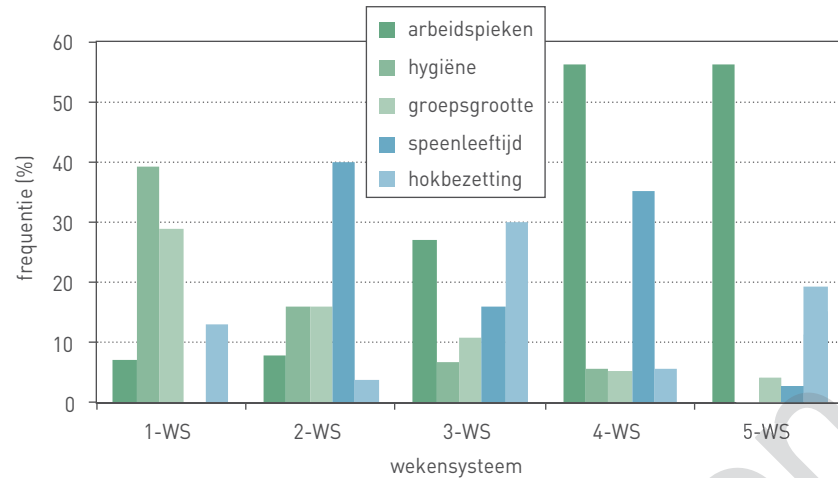
vernoemt geen specifiek wekensysteem, maar geeft aan dat dit voornamelijk afhangt van de bedrijfskenmerken zoals de bedrijfsgrootte, de mogelijkheid tot het opvangen van arbeidspieken en de aanwezigheid van nevenactiviteiten.

Motivatie keuze wekensysteem

Arbeidsgemak blijkt een belangrijke factor te zijn om te kiezen voor een bepaald wekensysteem en dat geldt voor alle wekensystemen. Hetzelfde geldt voor de indeling van de stal. In het vier- en vijfwekensysteem blijkt hygiëne een belangrijke rol te spelen. De aanwezigheid van nevenactiviteiten speelt een rol in de keuze van alle wekensystemen, maar niet bij het vierwekensysteem. Dit is hoogstwaarschijnlijk gerelateerd aan de aanwezigheid van sterke arbeidspieken binnen dit wekensysteem.

Ervaren nadelen per wekensysteem

Figuur 1 geeft de nadelen aan die de varkenshouders ervaren binnen het wekensysteem dat ze toepassen. Binnen het wekensysteem blijken de hygiëne en groepsgrootte de voornaamste problemen te zijn. Zoals eerder vermeld gaan

Figuur 1 Ervaren nadelen per wekensysteem - Bron: Dier & Welzijn 2016

het twee- en vierwekensysteem gepaard met een lage speenleeftijd en dat wordt als het grootste probleem ervaren binnen deze systemen. De arbeidspieken worden dan weer als nadelig ervaren, voornamelijk binnen het vier- en vijfwekensysteem.

Algemene tevredenheid

De responderende varkenshouders zijn in het algemeen tevreden over het weken-

systeem dat ze op dit moment toepassen, maar voor elk wekensysteem zijn er toch een aantal pijnpunten. Het vierwekensysteem wordt door heel wat varkenshouders toegepast, maar gaat gepaard met een lage speenleeftijd. Deze speenleeftijd kan worden verhoogd door te kiezen voor een vierwekensysteem met altemeer spenen. ■